PLAASNAME IN DIE MACLEAR DISTRIK.

(Saamgestel deur F. Nel : November 1996).

Die voorkoms van die Maclear distrik is besig om drasties te verander.

Sedert mnre. NECF (North East Cape Forests), 'n filiaal maatskappy van Mondi Paper Co., in 1989 tot die gebied toege tree het met 'n bosbouprojek het groot dinge in die distrik gebeur. Dosyne plase het van eienaar verwissel. Die grasheuwels is vinnig besig om deur 'n see van bome verswelg te word. Baie van die plase wat deur NECF aangekoop is se wonings en buitegeboue is gesloop. Die boere en hul werkers het verhuis. Die plase is in groepe ingedeel en gekonsolideer in landgoedere ("estates"). Grensdrade en kampsdrade is verwyder. Die ou plaasname raak in onbruik en verdwyn. Die landgoedname word toegepas. Nuwe paaie is geskraap teneinde plekke te bereik waar daar bome geplant moet word. Damme is gebou sodat voldoende water beskikbaar kan wees om die jong boompies aan die groei te hou en om brande te bestry.

Namate die heuwels geleidelik deur bome bedek word, so word ook 'n era in die geskiedenis afgesluit. Op die plase het baie mense gewoon. Hulle het daar geleef en daar gewerk. Sommige was ryk.....ander arm. Hulle het hulle lief en leed daar ondervind.....mekaar besoek..... mekaar gehelp.....mekaar onderskraag. Hulle het vreugdevolle dae beleef, soos met die geboorte van 'n kind.....'n liefdesverhouding wat gedy het.....'n verlowing.....'n huwelik.....een of ander herdenking. Hulle het smartvolle dae beleef met terugslae, met siekte en met dood. Die geblêr van skape en die gebulk van beeste wat op die velde gewei het of by die voerkrale gestaan het, het verdwyn. Die gedreun van trekkers of oesstropers op die lande word nie meer gehoor nie. Die gesellige stemme van familie en/of vriende by die braaivleisvure of voor die winterkaggels het op menige plaas stil geword. In die plek daarvan het ander geluide wat altyd minder opvallend was.....soos die sang van die voëls en die geloei van die wind.....nou duideliker geword.

Mev. M. C. (Koeks) Pretorius, bekende historikus van Barkly Oos, het by geleentheid 'n mooi raakvat verklaring vir die naam van 'n plaas op die westelike grens van die Elliotdistrik nl. RZIP gegee. Volgens haar kom dit uit die ondervinding van die landmeter wat op die hoogland gestaan het en moes hoor hoe die noordwestewind met 'n r..r..r..zzzip..p..p geluid oor die Drakensberge kom en teen die hoë rotswande vasslaan, soos die klap van 'n sweep. Die ou pioniers kon die woord nie uitspreek nie en het dit verander na 'n sagter RIPS.

Daar is natuurlik ook ander verklarings vir die woord. In Rusland is daar 'n skiereiland in sy noordpoolgebied met die naam RZIP. Dit laat 'n mens dadelik dink dat dit iets met koue te doen moet hê. Volgens 'n Russiese woordeboek is dit egter 'n soort raap met 'n gelerige vlees.

/2.....

Skrywer van hierdie artikel het ook by geleentheid in die Macleardistrik daardie sweepklap van die noordwestewind oor die Drakensberge gehoor. Hy het dikwels met groepe seuns van die destydse Kinderoord op Ugie gaan bergklim en daardie r..r..r..zzzip..p..p klank oor Ben Dearg(Mooirivierskop) gehoor. Ook tussen die twee "hekke" van Pondo Gates deur en by Scobells Kop bokant die plaas Newton Peak.

Daardie wind kom nog steeds in die winter oor die Drakensberge en slaan dan laer af teen NECF se plantasies vas. Dit veroorsaak dan 'n onheilspellende dreuning deur die bome. Met apologie aan W. J. du P. Erlank (Eitemal) se "Lied vir Jong Suid-Afrika", kom die volgende woorde by die hoorder op : "En hoor jy die magtige dreuning ? Tussen die bome deur kom dit wyd gesweef.....Die lied van 'n bosbouprojek se ontwaking.....'n Lied wat boere se gedagtes laat sidder en beef. Van Wildebeeshoek in die Weste, tot by Tentkop in die Noorde.....ruis dawerend luid die akkoorde.....Dit is die koms van Noordoos Kaapland se bosbou....." Soos in "Die Brand" van J. F. E. Celliers, "swaai die takke en swenk die twye...." In die somer kom die suidewind in die laat middag op en fluister dit saans deur die duisende dennetoppe..... soos op die plek in die Bybel waar God vir Moses gesê het dat hy Sy Stem in die ruising van die wind deur die balsembosse sou hoor.

Die plase en die plaasname was vir meer as honderd jaar deel van Maclear en Ugie se gemeenskappe. Nou dat baie van daardie name vinnig verdwyn, is dit tyd en sal dit goed wees om by geleentheid vir 'n wyle daarby stil te staan en te besin oor die herkoms of die betekenis daarvan.

Met die opmeting van die Maclear distrik in plase gedurende die jare vanaf 1884 tot 1888 is daar 371 plase uitgemeet. Dit is opvallend dat in teëstelling met ander distrikte in Suid-Afrika daar nie 'n enkele plaasnaam was wat in die tradisionele "fontein" ge-eindig het nie. Let maar gerus op na Maclear se buurdistrikte. Daar is verskeie plase met 'n "fontein" naam. Gaan verder na die Kaapse Middellande of die Vrystaat en die wêreld is behoorlik vooș van al die name wat aan een of ander fontein gekoppel is. Later met onderverdeling het ses plaasgedeeltes in die Macleardistrik 'n "fontein" naam gekry nl.DIEPFONTEIN, DRIEFONTEIN, LELIEFONTEIN, RIETFONTEIN, STERKFONTEIN en STRYDFONTEIN. Rietfontein is sedertdien vervang met Werda en Leliefontein is ingelyf in Transkei.

Die eerste groot verandering aan die distrik het reeds op 11 Februarie 1891 plaasgevind toe sewentien plase van die wyk wat bekend gestaan het as Wildebees Klowe deur blankes ontruim moes word. Die plase is by die Tsolodistrik ingelyf teneinde die Nqaqala Lokasie (swart woonbuurt) te vorm.

Op 7 November 1910 is die swart mense uit die Pitsengwyk van die Mount Fletcherdistrik verskuif. Die gebied is in veertien plase opgedeel en by die Macleardistrik ingelyf. Blanke boere is daar gevestig.

Met die konsolidasie van Transkei is die bordjies weer verhang en die blankes op hul beurt uit die Pitsengwyk verwyder. Die wyk is op 30 Junie 1987 weer by die Mount Fletcherdistrik ingelyf en die swartes het teruggekeer daarheen.

Op dieselfde datum is sestien van die oorspronklike plase met hul onderverdelings in die Umngawyk deur blanke boere ontruim. Die wyk is by die Tsolodistrik ingelyf vir die vestiging van swart boere.

/3.....

Die plaas Sejoseng in die Tentkopwyk is ook op 30 Junie 1987 van die Macleardistrik afgesny en by Mount Fletcher ingelyf.

Op daardie stadium het Maclear nog 337 van sy oorspronklike plase behou.

Op 14 Julie 1989 berig die "Barkly East Reporter" dat een van die grootste grondtransaksies ooit in die gebied met mnre. Mondi Paper Co., voltrek is en dat die maatskappy van plan is om R110 miljoen rand binne die volgende vyf jaar aan bosbou in die Elliot en Maclear distrikte te spandeer. Tydens die transaksie het NECF 49 van die oorspronklike Maclear plase bekom, plus 11 onderverdelings. Tot en met 1995 het hulle 'n verdere 35 van die oorspronklike plase, plus 25 onderverdelings bygekoop. Oor die afgelope twee jaar is verdere aankope gedoen en besit NECF tans 110 van die oorspronklike plase plus 51 onderverdelings. In oppervlakte behels dit meer as 'n derde van die distrik.

Mnr. C. P. Watermeyer, 'n gekwalifiseerde landmeter en op 'n stadium waarnemende hoofmagistraat van Griekwaland Oos was in beheer van die span landmeters wat deur die destydse regering van die Kaapkolonie gestuur is om die Macleardistrik in plase op te meet. Hulle het in Oktober 1884 met hul werk begin en die taak in April 1888 afgehandel. Die span het bestaan uit manne soos C. Butler, G. Farraday, T. Lyell, B. Newton, G. Sutton, L. Keplar, D. Adams en O. Lawers van Skotland en Engeland, B. Perrier en A. Leverrier van Frankryk en H. C. Schunke van Switserland.

Hulle was geleerde manne en het uit die aard van hul werk, baie gereis. Elk van hulle het een of ander voorliefde gehad, hetsy vir lees, poësie, musiek, sang, skilderkuns, geologie, geskiedenis, politiek ens..... Terwyl hulle die opmetings gedoen het, het hulle in tente gewoon, gewoonlik so naby moontlik aan die terrein waar hulle gewerk het. Daar was hulle blootgestel aan die elemente van die natuur, die veranderinge van die seisoene en het hulle die dinge met 'n intensiteit, anders as die gewone mense, ervaar. As die dagtaak in die veld afgehandel was, het hulle in hul tente verder tyd spandeer met die teken van die nodige kaarte. Dikwels het hulle in eensaamheid by kerslig gesit en lees of hul eie musiekinstrumente bespeel. Dit was dan die tye wanneer hulle sterk verlang het na hul tuistes, na hul dierbares, na die lande van hul herkoms of na die plekke waar hulle grootgeword het. As dit by die naamgewing van plase gekom het, het hierdie gemoedstoestande vanself-sprekend 'n groot rol gespeel.

Wanneer hulle bakens of opmetingspunte op bergtoppe en hoë heuwels moes aanbring, was hulle in meeste gevalle die eerste persoon wat daardie berg of heuwel bestyg het. In meeste gevalle het hulle dan..... en heel tereg ook.....die piek na hulleself vernoem. Hoeveel mense weet vandag dat die bekende Gatberg en Prentjiesberg in landmeter-taal eintlik Sutton's Peak en Adam's Peak is ?

Op sommige plase het reeds Griekwas of blanke boere gewoon. Party van die plase het name gehad, ander nie. Met opmeting het die landmeters sommige van die name eerbiedig, maar in meeste gevalle hul eie name daaraan toegeken.

/4.....

U sal vind dat sommige van die name in die artikel hierna 'n tweede of derde keer genoem word. Dit is gewoonlik gevalle waar die name by verskillende groeperinge ingedeel kan word.

Die plaas ORPEN is vernoem na Joseph Millard Orpen wat in Augustus 1873 deur die Britse regering as hul verteenwoordiger en eerste magistraat aangestel is in die gebied wat destyds bekend gestaan het "The Land of St. John" en wat pas tevore deur Engeland geannekseer is. Sy setel was te Chevy Chase, ongeveer halfpad tussen die huidige Maclear en Mount Fletcher. Hy was die eerste witman wat beheer oor die gebied verkry het en wat daar gesag moes uitoefen.....'n gebied wat die huidige distrikte van bogenoemde dorpe beslaan het. Mnr. Orpen was ook 'n landmeter van beroep en onder andere gemoeid met die opmeting van die Barkly Oosdistrik in plase. Hy het ook lank op die plaas AVOCA in die Barkly Oos distrik geboer.

Die Macleardistrik was aanvanklik deel van Griekwaland Oos. Hoofmagistrate van die gebied, ander magistrate en militariste wat op een of ander stadium gemoeid was met wet en orde in die streek is vereer in die volgende name :-

BEN STRACHAN : Donald Strachan, magistraat te Kokstad en Umzimkulu. Hoofmagistraat van Griekwaland Oos 1875.

BISSETT : Genl. Majoor - later Sir - John Bissett.

BOSWORTH : Lt. M. Boswell, tweede in bevel van Kapt. Usherwood se kommando wat verantwoordelik was vir die uitwissing van Mpondomise guerillevegters in 1881. Volgens oorlewering is die plaas nie Boswell genoem nie maar Bosworth, juis om weg te doen met die "fontein" idee.

BROWNLEE : Sir Charles Brownlee, hoofmagistraat van Griekwaland Oos 1879 en ook W. T. Brownlee, waarnemende magistraat van Maclear gedurende 1882. Daarna magistraat van Qumbu.

GLEN COLE : L. C. Cole, magistraat van Maclear 1882 tot 1884.

GLEN COLLEY : Genl. - later Sir - George Pomeroy Colley, Britse militaris wat behulpsaam was om Taku forte in Sjina te verower. Daarna 'n belangrike rol in die Kaapkolonie se grensoorloë gespeel en as erkenning daarvoor aangestel as hoofmagistraat van Transkei. Hy voer gedurende 1881 die Britse magte aan in die eerste Transvaalse Vryheidsoorlog en sneuwel by Majuba, Natal.

GLEN GRIEVE : J. H. Grieve, magistraat van Maclear 1884 tot 1885.

GLEN NESBITT : Kmdt. Jack Nesbitt wat 'n belangrike rol in die Slag van Maxongoshoek op 23 Maart 1878 gespeel het. Neem gedurende 1885 waar as magistraat van Maclear.

GORDON : Genl. Charles George Gordon (1833 - 1885)Britse generaal Beroemd as verdediger van Khartoum. Veg in die Krim-oorlog, Sjina, Indië en Mauritius. Neem daarna deel aan die Kaapkolonie se grensoorloë. Militêre raadgewer tydens 1880/81 se Mpondomise opstand.

GRANT HILL : Majoor J. Grant een van die koloniale magte se aanvoerders tydens die Mpondomise-opstand 1880/81.

HENDERSON : Kapt. J. Henderson, kollega van Majoor Grant hierbo.

HERBERT : Kmdt. L. Herbert, kollega van Majoor Grant en Kapt. Henderson, hierbo.

/5.....

HOPE : Hamilton Hope, magistraat van Qumbu wat op 23 Oktober 1880 te Sulenkama tussen Maclear en Qumbu deur die Mpondomise vermoor is. 'n Daad wat direk aanleiding tot die oorlog van 1880/81 gegee het.

KINGSFORD : Kapt. T. A. King, magistraat te Butterworth 1878. Neem deel aan die onderdrukking van die Mpondomise-opstand. Word daarna magistraat te Ngamakwe en Tsomo. Sluit sy loopbaan af as hoofmagistraat van Transkei.

LEONARD : H. B. Leonard het as klerk in die magistraatskantoor te Maclear gewerk. Omstandighede op die dorpie was egter van so 'n aard dat hy gedurende 1886 selfmoord gepleeg het. Hy was bevriend met die landmeters wat die plase in die distrik opgemeet het en dikwels gedurende naweke na die hotel op Maclear gekom het, waar Leonard loseer het.

MOUNT BLYTH : Kapt. M. T. Blyth C.M.G., gedurende 1869 Britse verteenwoordiger in Fingoland. Hoofmagistraat van Transkei 1879. Hoofmagistraat van Griekwaland Oos 1882.

MOUNT HUXLEY : Kapt. R. Huxley was magistraat op verskeie dorpe in Transkei. Het gedurende 1886 tydens opmeting van die plase juis op Maclear afgelos.

OXLAND : J. Oxley Oxland. Eers predikant, toe Britse verteenwoordiger in Pondoland en later magistraat van Port St. Johns.

STANFORD'S GROVE : Kapt. - later Sir - Walter Stanford. Hy speel 'n leidende aandeel in die veldslae van Mapassas Nek, 8 Januarie 1881 en Joelshoek 13 Januarie 1881. Ter erkenning vir dienste gelewer, word hy daarna aangestel as hoofmagistraat van Griekwaland Oos.

THOMSON : John Rodger Thomson, eerste magistraat van die Gatbergdistrik wat in 1875 tot stand gekom het met die verdeling van "Die Land van St. John". Hy verdedig Maclear gedurende die Mpondomisebeleg van 1880. Word gedurende 1881 die eerste magistraat van die nuwe Macleardistrik. Sterf gedurende 1882 in die tuig.

USHERWOOD : Kapt. V. Usher was in beheer van 'n kommando wat gedurende 1881 groepies Mpondomise plunderaars moes opspoor en hulle buite aksie stel. Hy het die slagoffer van sy eie lokval geword en is in 'n grot op die plaas vermoor.

WOLSELEYDALE : Burggraaf (Viscount) Sir Garnett Wolseley (1833-1913) Veldmaarskalk en hoofbevelvoerder van die Britse weermag 1885 tot 1900. Hy was verantwoordelik vir militêre besluite tydens die Mpondomise-opstand van 1880/81. Persoonlik ook deel gehad aan verskeie ander Suid-Afrikaanse oorloë. Waargeneem as goewerneur van die Kaapkolonie en daarna voltyds goewerneur van die kolonie Natal.

Uit die land se algemene geskiedenis kom daar ook 'n mooi bydrae :-

DIAZ en DA GAMA is twee aangrensende plase en vernoem na Bartholomeus Diaz en Vasco da Gama. Beide was ontdekkingsreisigers van die seeroete tussen Portugal en Indië.

GEORGE GREY en GLEN GREY is vernoem na Sir George Grey, die goewerneur van die Kaapkolonie wat die streek wat bekend gestaan het as Niemandsland oopgestel het vir Griekwa en Blanke bewoning.

/6.....

CARNARVON HILLS en GLENELG is onderskeidelik vernoem na Lord Henry Howard Molyneux Herbert Carnarvon en Lord Charles Grant Glenelg, beide Britse koloniale sekretarisse van daardie tyd.

STOCKENSTROM, FAIRBAIRN en BRAND is onderskeidelik vernoem na Sir Andries Stockenström, John Fairbairn en Jan Hendricus Brand. Hulle was al drie lede van die uitvoerende raad van die eerste Kaapse Parlement wat in 1854 tot stand gekom het. Daar was ook 'n vierde lid nl. F. W. Reitz. Om een of ander rede is hy nie vernoem nie. J. H. Brand het later president van die Oranje Vrystaat geword.

PORTERVALE : William Porter, prokureur-generaal, wat op daardie tydstip besig was om 'n nuwe grondwet vir die Kaap Kolonie saam te stel.

Oorblyfsels uit die dae toe wild en voëls nog volop in die distrik was, leef voort in name soos :-

ANTELOPE PARK, BUSTARDVALE, DUNRAVEN, EAGLE ROCK, ELANDS HEIGHTS, ELEPHANT ROCK, ORIBIDALE, TIGER VALLEY en ZEBRA DELL.

Met latere onderverdelings het BUCKLANDS, CRANESMOOR en TIERKOP bygekom.

Die koue winters wat in die streek ondervind word, word weerspieël in name soos :-

SNOWY SIDE, WINTER MATTEN, COLDSTREAM en CHILLINGLY.

Ander weersomstandighede is nie vergeet nie :-

WAAINEK, STORM RIDGE, SUNNY SLOPES, SOMERTON, SPRINGTON, SERENGIA (Latyn vir mooiweer) en SWITHLAND. Laasgenoemde word as volg verklaar. Saint Swith was 'n Biskop in Winchester, Engeland. St. Swith'ins Day is jaarliks op 15 Julie gevier, d.w.s. in die middel van die Britse somer. Die geloof het bestaan dat indien dit op daardie dag reën, dit ook op die daaropvolgende veertig dae sou reën. Tydens opmeting is die landmeter in Januarie 1886 op daardie plaas oorval met 'n tipiese Kapaailandse kwietsha wat sestien (4 X 4 i.p.v. 4 X 10) dae lank geduur het. Uit pure moedeloosheid noem hy die plaas toe Swithland. Ou pioniers het ook beweer dat dit met die geluid van die wind oor die heuwels te doen gehad het.

Duplisering van name en name met presies dieselfde betekenis, alhoewel in ander tale kom ook voor.

NORTHBROOK in Engeland het twee van die landmeters so beïndruk dat Beide die naam toegeken het aan 'n plaas in die omgewing waar hy gewerk het. Aldus is daar, nie ver van mekaar nie in twee aangrensende wyke nl. Wildebees Onder en Wizardvale, twee plase met presies dieselfde naam. Toe die bekend raak wou nie een van die twee landmeters kopgee om sy naam te verander nie.

EXCELSIOR : Latyn vir "Altyd Beter" is toegeken aan een van die oorspronklike plase. Later met onderverdeling is dit herhaal. Nou kom die naam ook in twee aparte wyke voor.

/7.....

GOEDE HOOP, GOOD HOPE en SPES BONA beteken in Afrikaans, Engels en Portugees (Latyn) presies dieselfde. So ook HOPE (Engels) en ESPERANZA (Spaans).

Drie aangrensende plase nl. RETREAT, REDORTA en VERSAM beteken in Engels, Spaans en Latyn presies dieselfde nl. om terug te trek na militêre optrede. In hierdie geval die Mpondomise-oorlog van 1880/81.

MOUNT HOPE (moderne Engels) en BEN HOPE (Keltiese Engels) beteken ook presies dieselfde.

SANDWICK en SANDA, feitlik aangrensend het ook dieselfde betekenis. "Wick" is 'n Skotse woord en "A" 'n Yslandse woord wat albei 'n stroompie beteken. Die stroompie in hierdie geval die Nqaqala-rivier.

Name met 'n Bybelse oorsprong word in die volgende aangetref :-

BALD HILLS : Die kaal heuwels van Israel se woestyngebied word genoem in Jesaja 49 : 9.

BASHAN : 'n Vrugbare streek oos van die Jordaan. Geleë noord van Gilead vanwaar dit geskei word deur die rivier Yarmuk. Die streek word dikwels in die Psalms van Dawid genoem.

BLUNDERSTONE : Die Rots van Struikeling wat verwyder moet word. Rom. 9 : 33. Ou vertaling.

CORBAN : Dit beteken iets wat aan God gegee of ge-offer is nadat dit tydens 'n gebed as gelofte aan Hom belowe is. Mark Bodley, eienaar van die hotel op Ugie het in 1880 in sy uur van benoud-heid toe die Mpondomise die hele dorpie in puin gelê het, tot God gebid en belowe dat hy sy sondige lewe sou staak indien God sy lewe sou spaar. Hy het die aanval oorleef en na die oorlog teruggekeer na Ugie. Hy het nie weer sy hotel/kroeg heropen nie maar op die plaas gaan boer.

CROWLANDS : Eerw. W. Murray het in 1863 sy sendingstasie vir die bearbeiding van die Griekwas op hierdie plaas begin. Hulle was baie arm en kon hom nie vir sy dienste betaal nie. Toe Henry Dugmore, 'n blanke, die plaas in 1872 vir drie beeste van Adam Paul, 'n Griekwa, geruil het en daar gaan woon het, het hy Murray in 'n uiterste toestand van armoede en verwaarlosing aangetref. Hy het sy huis langs Murray s'n gebou en verder vir hom gesorg. Hierdie handeling het herinner aan die verhaal in die Bybel waar God kraaie gestuur het om kos vir die profeet Elia in die woestyn weg te bring.

EDENDALE : Die omgewing het na die baie reën van 1886 vir die landmeter soos die Tuin van Eden gelyk.

VIA MALA : Letterlik uit Latyn vertaal, beteken dit " Slegte Pad". Figuurlik word dit gekoppel aan die sogenaamde Breë Weg, met ander woorde die sondige pad. Mat. 7 : 13. Ou vertaling.

/8.....

Die landmeter wat in die wyk Wildebees Onder gewerk het, het blykbaar 'n smaak vir goeie musiek gehad en dit het 'n rol in sy naamgewing gespeel :-

LOHENGRIN : 'n Opera van Wagner

LOTHAIR : 'n Karakter in een van Wagner se operas.

OBERON : 'n Opera van Weber.

RIENZI : 'n Opera van Wagner.

In Mooirivierhoek is daar 'n plaas met die naam GROVE. Sir George Grove (1820-1900) was 'n Engelse skrywer van musiek en die eerste direkteur van Grove's Dictionary of Music and Musicians, 'n gesaghebbende ensiklopedie oor komponiste en hul musiek.

Verskeie plase het die naam of van (familienaam) van sy eerste eienaar of bewoner gekry.....of van een of ander familielid :-

GLEN CULLEN : Die plaas is uit drie kleinere plasies saamgestel en deur die eienaar mnr. A. E. Pery Knox-Gore so genoem as verering vir sy seun Cullen, op wie hy baie trots was. Hierdie seun is op sy beurt so deur sy pa vernoem ter herinnering aan die plek in Skotland waar die gesin vandaan gekom het.

PRESTON PARK : Feitlik 'n soortgelyke geval soos hierbo. Die plaas is ook gekonsolideer uit drie klein plasies en deur die eienaar, mnr. E. J. Francis so genoem om sy seun, Preston, wat graag wou boer te vereer.

HULLEY HILL, POULTNEY, RANSCOMBE en WAINWRIGHT is vernoem na Richard Hulley, James Poultney, Thomas Ranscombe en Peter Wainwright wat net na die Pondomise opstand vanuit die Albanie (Grahamstad)distrik verhuis het en hulle nie ver van mekaar naby die Tsitsarivier gevestig het nie.

COPELAND is vernoem na William Joseph Shaw Copeland wat hom vanuit die Fort Beaufortdistrik gedurende 1882 in Mooirivierhoek gevestig het.

STALLENBERG is vernoem na Adam Stallenberg wat hom in 1883 langs die Mooirivier gevestig het.

FAHY : Mnr. N. Tarr, oorspronklik van Skotland maar wie hom in 1882 vanuit die Bathurst (Port Alfred)distrik in Wildebeeshoek gevestig het se vrou was 'n mej Fahy.

/9.....

Die Swart mense het ook hul deel bygedra. Van die Xhosas kry ons die volgende :-

ENTWANAZANA : 'n Klein bietjie aangebring. Dit is die naam van 'n klein riviertjie of spruit waarin daar nie veel water vloei nie. Een van die bo-lope van die Mbashe (Bashee)rivier.

INXU GORGE : Die Wildebeesrivier vloei hier deur 'n diep kloof.

KATHLAMBA. Oorspronklik Quathlamba gespel, maar later reggestel omdat daar nie 'n klapklank in die woord is nie. Letterlik die plek waar daar gewas word. Figuurlik die berge wat deur die reën skoongewas is. Algemene naam vir die Drakensberge. Daar word ook beweer dat dit die punte van spiese kan beteken.

MAPASSAS NEK, MNYOLO HEIGHTS, NCINGANES KOP en NELANI verteenwoordig hoofmanne wat in die gebied gewoon het.

NIKINA : Teen iets klop, teen iets vryf of wakker word uit die slaap. "Nikina entloko" - die kop skud om nee te sê. Die verhaal wat aanleiding tot hierdie naam gegee het, is ongelukkig onbekend.

PONDO GATES : Die plek waar die Amapondostam gedurende die 14de eeu op hul epiese uittog uit Midde-Afrika oor die Drakensberge getrek het en hulle eers in Joelshoek en later in die huidige Pondoland gevestig het.

TSITSA, TSITSA GORGE en Tsitsa Uitspanning : Water wat na baie reën uit die grond syfer en oor rotse vloei. (Engels - ooze).

UMNGA FLATS en UMNGA HEADS. Umnga beteken "rivier van die doringboom."

UMNGANA : Klein Umnga.

WIZARDVALE : Vallei van die Toordokters.

Van die Sothos kry ons die volgende :-

LEHANAS PASS : Die plek waar hoofman Lehana wat uit Lesotho tydens 'n oorlog gevlug het met sy volgelinge oor die Drakensberge getrek het.

LUSI of LUZI : 'n Soort gras wat op die oewers van riviere en waterpanne groei en waarvan die swart mense slaapmatte vleg. Op 'n stadium het daar 'n hoofman Nelusi in die gebied gewoon.

PITSENG of PITSING : Letterlik 'n pot. Drie bergreekse vorm hier 'n natuurlike kom wat die idee van 'n pot by jou laat posvat.

SEJOSENG : Die naam van 'n hoofman wat hier gewoon het. Sy naam word in geskiedenisboeke as Cornelius Sejosing geskryf.

Op 24 Maart 1593 het die Portugese vragskip Sao Alberto onderweg van Indië na Portugal by Stony Point net suid van die monding van die Mbashe(Bashee)rivier gestrand. Die oorlewendes van die ramp nl. 125 Portugese mans en vrouens en 160 slawe van Oosterse afkoms het besluit om daarvandaan te voet na Lourenco Marques (Maputo) te stap waar hulle na verwagting deur ander Portugese skepe opgepik kon word. Hulle het eers in 'n noordelike rigting al langs die rivier opgestap. Twee Roomse priesters het die optog gelei en 'n vlag gedra. Die kaptein Nuno Vehlo Perreira het daagliks noukeurig aangeteken waarlangs hulle geloop het en wat hulle ondervind het. Een van die slawe kon Xhosa

/10.....

praat en het aldeur verneem waarlangs die maklikste roete geloop het.

Toe hulle die bolope van die rivier in Gubenxa bereik het, het hulle die platorand in die omgewing van die huidige plaas Maiden Head in die Nqaqalawyk uitgeklim en daarvandaan ooswaarts gestap. Hulle is suid van Ugie en Maclear verby, by Cedarville deur die Umzimvubu, waar hulle 'n klipstapel gepak het en verder. Na 121 dae het 115 van die Portugese en 65 van die slawe veilig in Lourenco Marques aangekom.

Die eerste blanke boere wat ingetrek het op plase waarlangs die skipbreukelinge gestap het, het in klipskeure onder holkranse bewysstukke gevind wat verband hou met die stuk geskiedenis. Dit het weerklank gevind in die plaasname.

HALCYAN DRIFT waar 'n vredeskrans soos gedra deur Roomse priesters gevind is.

THE ROSARY waar 'n rosekrans in 'n klipskeur aangetref is.

CLEMENTINE waar 'n goedbewaarde bladsy van geskrifte wat na Pous Clemens I vernoem is in 'n rotsspleet onder 'n holkrans gekry is.

Volgens oorlewering het die pioniers vertel van 'n san(boesman)tekening op die plaas Ben Strachan wat die optog van die skipbreukelinge uitgebeeld het.

Baie van die plase is na beroemde mense wat in daardie tydperk geleef of kort tevore gesterf het, vernoem.....afhangende of die landmeter hulle bewonder het en waardig genoeg geag het om hulle te vernoem. Daar is in daardie tyd baie gelees en skrywers en hul werke dus baie gewild :-

ANSTY : F. Ansty was die skuilnaam van Thomas Anstey Guthrie (1856-1934), Britse skrywer van humoristiese verhale en toneelstukke.

AGASSIZ : Louis Jean Rodolphe Agassiz (1807-1873), 'n Swits-Amerikaanse natuurkundige en geoloog.

BEN DAMBH : Jean Dambh (1848-1892), Franse beeldhouer.

BEN FARADAY: Michael Faraday (1791-1867) Britse natuur- en skeikundige. Navorser. In 1833 het hy die wette van elektrolise wat na hom vernoem is, ontdek.

BEN LYELL : Sir Charles Lyell (1797-1875) Britse geoloog.

BLACKWOOD : William Blackwood (1776-1834). Stigter van die Skotse drukkersmaatskappy "William Blackwood & Sons" wat begin het om die tydskrif "Blackwoods Magazine" uit te gee en waartoe skrywers soos Scott, De Quincey en ander bekendes bygedra het.

BOSWORTH : Joseph Bosworth (1789-1876). Engelse taalkundige en skrywer van vele boeke.

BOWDEN : Richard Bowden (1802-1887). Britse wetenskaplike. Ontwerper van bowdendraad - 'n buigsame staaldraad (binne kabel) met gepantserde buitekabel daaromheen. Later jare baie gebruik by motors en fietse om remkrag oor te dra.

BUCKLE : Henry Thomas Buckle (1821-1862). Britse historikus en vooraanstaande skaakspeler. Skrywer van verskeie geskiedkundige boeke.

CARLYLE : Thomas Carlyle (1795-1881). Skotse skrywer en historikus.

/11.....

CERVANTES : Miguel de Cervantes Saavedra (1547-1616). Een van die grootste Franse skrywers. Een van sy mees bekende boeke was "Don Quixote". Die boek is altesaam in 24 tale vertaal, o.a. ook in Afrikaans as 'Don Kwiksot en Ander Verhale'. Een van die boeke wat deur miljoene kinders gelees is en steeds gelees sal word.

CHAMISSO : Adelbert von Chamisso. 'n Franse digter wat uit sy land moes padgee en later een van die beroemdste skrywers in Duits geword het. Hy was ook 'n geesdriftige plantkundige en het die plantegroei aan die Kaap beskryf as "die verruklikste op aarde".

CHANTRY : Sir Francis Legatt Chantrey (1781-1841). Britse beeldhouer. Die plaas se naam word op ou kaarte en dokumente as Chantrey gespel. Die 'e' het iewers langs die pad verlore geraak.

COLENSO : Dr. John William Colenso (1814-1883). Kerkman en geleerde. Hy was die eerste Anglikaanse Biskop van Natal en oorlede te Pietermaritzburg.

DU FOUR : Guillaume Henri Du Four (1787-1875). Veldheer wat Switserse troepe in verskeie oorloë aangevoer het. Hy het deelgeneem aan die stigting van die Rooikruisvereniging in 1864.

DUNSANY : Edward Dunsany (1808-1887). Anglo-Ierse skrywer. Het Eton en Sandhurst besoek. Deelgeneem aan die Eerste Transvaalse Vryheidsoorlog as lid van die Coldstream Guards. Engels gedoseer aan die Universiteit van Athene.

EBDEN : Dr. Henry Anderson Ebden (1824-1886). Suid-Afrikaanse arts. Voorsitter van die Kaap Kolonie se Mediese Komitee, die voorloper van die S. A. Mediese Raad. Inspekteur van Koloniale hospitale.

FAIRBRIDGE : Charles Aken Fairbridge (1824-1893). Regsgeleerde te Kaapstad. Hy het belanggestel in kultuursake en politiek. In die eerste parlement van die Kaapkolonie 1854 verteenwoordig hy die kiesafdeling Caledon en van 1874 tot 1879 die kiesafdeling Kaapstad. Sy boekeversameling, die grootste van 'n enkele skenker, word in die S. A. Biblioteek in Kaapstad gehuisves. Dit beslaan meer as 7000 boekdele.

GLEN AIRY : Sir George Biddell Airy (1801-1892). Britse sterrekundige (Royal). Eerste persoon wat fotografiese weergawes van sonvlekke gefotografeer het.

GLEN MELVILLE : Herman Melville (1819-1891). Amerikaanse skrywer. Aanvanklik bankklerk en onderwyser. Vaar in 1839 na Liverpool as kajuitjonge. Begin in 1841 werk op 'n walvisvaarder. Baie boeke geskryf.

GLEN THOMSON : James Thomson (1834-1882). Britse digter en joernalis. Sy "The City of the Beautiful" was sy beroemdste gedig.

HALIFAX : Midde Engelse stad in die graafskap van Yorkshire. Vernoem na George Saville Halifax (1633-1695). Markies en lid van die Konvensie vir die herstel van Stuarts. Lid van die Geheime Raad en skrywer.

HARTINGTON : Prof. Pieter Harting (1812-1885). Hoogleraar in ontleed- en plantkunde aan die Universiteit van Utrecht. Tydens die Eerste Transvaalse Vryheidsoorlog het hy lid geword van die Pro-Boerevereniging in Nederland. In 1881 'n fonds op die been gebring om Suid-Afrikaanse studente te help om in Nederland te studeer.

/12.....

HERBERT : George Herbert (1593-1633). Engelse digter en prediker in Bemerton. Skrywer van Engeland se mees toegewyde geestelike liedere.

HOLMES : Oliver Wendell Holmes (1841-1935). Britse skrywer van juridiese werke en sketse. Digter.

HOPEDALE : Anthony Hope - Skuilnaam van Sir Anthony Hope Hawlins (1863-1933). Britse skrywer. Sy bekendste werk is "The Prisoner of Zenda".

HOUGHTON : John Houghton, 'n Metodiste sendeling en sy vrou wat gedurende 1885 te Golbanti in Kenia vermoor is.

HUTTON : James Hutton (1726-1796) Skotse geoloog. Lyell het gebruik gemaak van sommige van sy teorieë. Skrywer van "Theory of Earth".

KENDAL : Oorgedra uit Westmorland, Engeland. Moontlik ook Dame Margaret (1849-1935), Britse aktrise en vrou van W. H. Kendal (1843-1917)ook 'n akteur. Grootste sukses behaal met hul gesamentlike stuk "Diplomacy" in 1910....dieselfde jaar toe die Pitsengwyk in plase opgedeel is.

LORNE : Oorgedra uit Skotland. John Douglas S. Campbell (1845-1914) Was die Markies van Lorne en goewerneur-generaal van Kanada 1878 tot 1883. Getroud met prinses Louise, dogter van Koningin Victoria. Stigter van die Royal Society of Canada om kuns en wetenskap te bevorder.

MANSFIELD : Naam van 'n stad in die graafskap Nottinghamshire, Engeland. Vernoem na Lord William Murray Mansfield (1705-1793) 'n Britse regsgeleerde, parlementslid, minister en prokureur-generaal.

MEREDITH : George Meredith (1828-1909). Britse skrywer en digter.

MONTGOMERY : James Montgomery (1771-1854) Britse skrywer, maar veral digter. Byron 'n ander groot skrywer het sy gedig "Wanderer in Switzerland" beskryf as meer werd as 'n duisend lirieke. Meer as honderd van sy liedere word vandag nog in kerke gesing.

MOUNT HUXLEY : Thomas Henry Huxley (1825-1895). Engelse bioloog. Studeer in geneeskunde. Hoogleraar in natuurgeskiedenis en fisiologie aan die Universiteit van Londen. Skrywer van verskillende boeke.

MOUNT TYNDALL : John Tyndall (1820-1893). Britse natuurkundige. Hoogleraar aan die Universiteit van Londen. Belangrike deurbraak gemaak in o.a. die Tyndall-effek of verstrooiing. 'n Instrument ontwerp om die hoogte van bergpieke te bepaal.

MOTLEY : John Lothrop Motley (1814-1877). Amerikaanse historikus en diplomaat. Skrywer.

MURCHISON : Sir Roderick Impey Murchison (1792-1871). Beroemde Britse geoloog.

NEWTON PEAK : Sir Isaac Newton (1642-1727). Engelse wis- en natuurkundige. Om die eenheid van krag te definieer word gebruik gemaak van die tweede bewegingswet van Newton.

/13.....

PALMERSTON : Henry John Temple Palmerston (Viscount - Burggraaf) (1784-1865). Britse staatsman.

RUTHERFORD : Mark Rutherford (1831-1931). Britse skrywer. Sy bekendste werke is "The Autobiography of Mark Rutherford" en "The Revolution in Tanners Lane."

RUSHTON : William Rush (1756-1833). Amerikaanse beeldhouer.

SAUSSURE : Ferdinand (Mongin) de Saussure (1857-1913). Switserse taalkundige. Hoogleraar aan Geneve Universiteit. Word algemeen beskou as die grondlegger van die moderne taalwetenskap. Skrywer.

TALLEYRAND : Charles Maurice Talleyrand-Perigord (1754-1838). Franse diplomaat, skrywer en staatsman wat veral in die dae voor die Franse Revolusie 'n groot rol gespeel het. Deur menige Fransman as held beskou.

WALDECK : Pierre-Marie Waldeck-Rousseau (1846-1904). Franse politikus. Gedurende 1881/82 en 1883/85 Minister van Binnelandse Sake.

WEATHERLEY : Frederick Edward Weatherley (1848-1929). Engelse digter en skrywer van liedere soos "Nancy Lee/The Holy City/Roses of Picardy".

Kort op die hakke van bogenoemde skrywers volg baie van hul werke :-

BRIONE : Friedrike Elizabeth Brionè was die jeugbeminde van Johan Wolfgang Goethe die digter aan wie sy haar lewe lank getrou gebly het. Hy het "Heidenröslein" vir haar geskryf.

EGERIA ; Volgens die Romeinse mitologie was dit 'n nimf (jong meisie) wat Numa Pompilius inspireer het. Numa het Romulus, die stigter van Rome, as regeerder opgevolg. Hy het die Romeine 'n liefde vir die skone kunste en 'n vreedsame samesyn geleer.

FALSTAFF GLEN : Sir John Falstaff, 'n tipe swetsende maar goedhartige dik drinkebroer wat in Shakespeare se "Henry IV" en The Merry Wives of Windsor" voorkom en vandaar in die spreektaal oorgegaan het. Ook gebruik in verskillende operas o.m. by Salieri 1798 en Verdi 1893.

HOLMES : Sherlock Holmes die beroemde speurder in Conan Doyle se speurverhale. Hy kon die moeilikste en ingewikkeldste sake oplos.

MERLIN : Die naam van 'n siener en towenaar in die Britse sagewêreld en die Arthurromans. Hierdie romans is geskryf deur Chrètien de Troyes van Frankryk en speel rondom die Britse koning Arthur af. Sy gemalin Gwenhwyvar en sy Tafelronde van twaalf avontuurliewende ridders speel almal 'n rol daarin. Die Britse skrywer Alfred Tennyson het ook 'n groot deel in hierdie verhale bygedra.

LANCELOT : Vernoem na een van Koning Arthur se ridders wat onder "Merlin" hierbo beskryf word.

/14.....

LABYRINTH : Volgens die Griekse mitologie het Minos se vrou Pasiphae, wat koningin van Kreta was en die sterreriem bekend as Die Bul, 'n baba gehad - halfmens, halfbul. Hulle het hom toe in 'n doolhof weggesteek. Sy naam was Minotaur. Hulle het hom gevoer met die liggame van jongmense. Thesius wou met Adriadne, Minos se dogter trou. Minos stel die voorwaarde dat dit alleen mag gebeur indien hy Minotaur sou doodmaak. Adriadne gee toe vir Thesius 'n rol tou waarmee hy die doolhof kon binnegaan teneinde die monster dood te maak en dan weer sy weg terug te vind. Hulle plan het geslaag en hulle is getroud.

MINNEHAHA en MONDAMIN : Hierdie name kom albei voor in die Britse skrywer Henry Longfellow se boek Hiawatha. Hierdie uiters gewilde kinderverhaal is ook reeds in baie tale vertaal. Volgens die verhaal het Hiawatha langs die "Laggende Waters van Minnehaha" gewoon en Mondamin was 'n onsigbare gees wat mense vriendelik gesind was.

MIDDLE MARCH : Die naam van 'n boek wat gedurende 1872 geskryf is deur George Eliot - skuilnaam van Mary-Ann Evans (1819-1880).

POMONA : Volgens Latyn die Romeinse Godin van Vrugte.

REMIA : 'n Pleknaam oorgedra uit Switserland. Volgens ou Romeinse verhale was Remus die tweelingbroer van Romulus. Deur 'n wolf grootgemaak en stigters van die stad Rome. Remus het Romulus doodgemaak tydens 'n dispuut oor die aanleg van die stad. Remus het gevolglik die eerste koning van die nuwe stad geword. Die Latynse verbuiging vir 'n stad word gebruik...aldus Remia.

SNARK : In Lewis Carroll se boek "Alice's Adventures in Wonderland" wat in 1860 verskyn het, bevat sy gedig "The Hunting of The Snark." In die gedig word die storie vertel van die "Banker, Baker, Beaver, Bellman" en ander karakters op soek na 'n "Snark"....'n dier wat nie bestaan het nie.

THORESWAY : In die Noorweegse mitologie was Thor die god van donder. Ook die god van vrugbaarheid, die beskermer van die huwelik en van dooies. Hy was die seun van Odin en die aardgodin Jord en is voorgestel as kragtig gebou met 'n rooi baard en kwaai oë. Hy het 'n magtige stem gehad en was 'n groot eter en drinker. Sy vriend was die pieperige Loki. Sy vrou se naam was Sif. Tydens die somer van 1885/1886 toe die landmeter hier gewerk het, het die donderweer hom telkens oorval en het hy naderhand geglo dat hy in die "Pad van Thor" was.

WIZARDVALE : Afgelei van die bekende drama "The Wizard of Oz". Liriek deur E. Y. Harburg. Musiek deur Harold Arlen.

/15..... .

Twee plase is na Skotse kastele vernoem nl :-

BALMORAL : Gunsteling woning van Koningin Victoria en tot vandag toe nog die Skotse woning vir die Britse vorstehuis.

HAWARDEN ; (Spreek uit Hàrdén). Kom ook in Ierland voor.

Holkranse en/of grotte kom op baie plekke in die distrik voor. Dit het gestalte gevind in die volgende plaasname :-

CARLSBAD, CAVERNS, GROTTO en LABYRINTH.

Carlsbad kom oorspronklik uit Duitsland maar die Carlsbad Caverns Nasionale Park in Nu-Mexiko is wêreldberoemd. Dit bevat die wêreld se grootste en mooiste grottekompleks, waarvan die omvang nog steeds nie presies bekend is nie. Die skrywer Hendrik Brand se verhaal/ boek "Die Swart Hand" speel na bewering in die grotte op die plaas Carlsbad af.

Name met 'n Cowboy geur kom voor in :-

EASTWARD HO, HOHA en WELLAWAY. Hoha is 'n klein plasie saamgestel uit gedeeltes van die plaas Eastward Ho en die Potrivier Uitspanning. Dit is 'n woord wat in die ou dae algemeen gebruik is om 'n span osse tot stilstand te roep. In hierdie geval is Eastward Ho se "Ho" gebruik en die uitspanning se "Ha".

Name met betrekking op die vee wat aangehou word is :-

OSKAR, OXCLIFFS, OXLAND, SHEEPRUN en STOCKYARD.

Name met betrekking op die gesaaides is :-

CORNLANDS, THE GRANARY, WHEATFIELD en WHEATLANDS.

Eiesoortige name met 'n betekenis van hul eie kom voor in :-

COLON :As mens na verskillende kaarte van die Macleardistrik kyk soos wat dit saam met die geskiedkundige veranderings gekom het blyk dit duidelik dat die Pitsengwyk wat tot die res van die distrik toegevoeg is soos die gedeelte van 'n dikderm lyk. Toevallig is daar 'n stad in Panama met 'n soortgelyke naam en soortgelyke betekenis as gevolg van die kanaal se verbintenis tussen die see en 'n klein binnelandse meer.

CONFLUENCE : Geleë by die samevloeiing van die Mooi- en Potriviere.

ESPERANTO : 'n Wêreldtaal saamgestel deur die Pools-Joodse oogarts L. L. Zemenhof.

REBEL CORNER: Hierdie naam het sy oorsprong uit die dae van die Mpondomise-opstand van 1880/81. 'n Groep Mpondomise rebelle het geruime tyd in die omgewing vir die Koloniale magte weggekruip. Aanvanklik bekend as Rebelhoek.

/16.....

SCRAPTOFT : "Scrap" - rommel en "Toft" - 'n werf. Die eerste boer wat hom hier gevestig het, het blykbaar 'n hele klomp rommel op sy werf gehad.

SHAMROCK : Die naam is eintlik oorgedra uit Engeland. Die Afrikaanse benaming vir die kruipende, rankerige plant is 'klawer'. Alhoewel die tipe wat in Engeland voorkom nie heeltemaal dieselfde is as diè in Suid-Afrika nie, is hulle tog verwant aan mekaar.

Bergname uit die Alpe....veral die Switserse Alpe....is aan verskeie plase toegeken :-

AURORA PEAK, BERNINA, DU FOUR, MALOJA, ROSEG, TEMPLER HORNE, WETTERHORN, ZERNEZ.

Skepe is ook vernoem. Sommige daarvan waarmee die landmeters na Suid-Afrika gereis het :-

BARNEVELD, BRAEMAR CASTLE, FRANK SKEAD, GROSVENOR (wat aan die Pondolandse kus naby Port St. Johns gestrand het), HOPEWELL, SNARK.

Name wat die topografie van die gebied beskryf, bied die rykste verskeidenheid. Die name is nie net beskrywend nie maar dikwels ook welluidend. Soms gekoppel aan die naam van 'n persoon of die naam van 'n plek elders in die wêreld. Die name word in groepe verskaf.

Berge en Heuwels :

MOUNT BLYTH, MOUNT CHALLENGER, MOUNT ELTON, MOUNT ENTERPRISE, MOUNT HOPE, MOUNT HUXLEY, MOUNT TYNDALL.

BEN (Kelties en Iers vir 'n berg) : BEN DAMBH, BEN DERAG, BEN FARADAY, BEN LYELL, BEN STRACHAN, BEN VOIRLICH.

BELMONT, DELEMONT, OBLEMONT, MONTANA, MONZIE

AURORA PEAK, NEWTON PEAK

MOOI RIVER HEAD, MAIDEN HEAD, UMNGA HEAD

NCINGANES KOP, TENTKOP.

BALD HILLS, CAERNARVON HILLS, GREEN HILLS, HULLEY HILL, PROTEA HILLS, ROUND HILL, TERMINATION HILL, VIEW HILL.

BUSHY RIDGE, MIDDLE RIDGE, STORM RIDGE

Klowe en Valleie :

BUSTARDVALE, MANY VALES, NARROWVALE, PORTERVALE, WIZARDVALE.

BRACADALE, EDENDALE, GREENDALE, HOPEDALE, ORIBIDALE, ROSENDAL, STONEDALE, WOLSELEYDALE

DINGLY DELL, ROCKY DELL, ZEBRA DELL

/17.....

DEEP VALLEY, FAIRVALLEY, RUSHVALLEY, TIGER VALLEY, WELLCOME VALLEY, WIDE VALLEY

Die woord "glen" (Kelties) beteken 'n nou kloof of vallei wat deur die jare al dieper deur 'n waterstroom in die grond uitgekalwe is.

GLEN AIRY, GLEN AVICE, GLEN BENNO, GLENCAIRN, GLENCOE, GLEN COLE, GLEN COLLEY, GLENELG, GLEN GARRY, GLEN GREY, GLEN MELLVILLE, GLEN LYNDEN, GLEN ORCHY, GLEN PESCHEL, GLEN ROWEN, GLEN THOMSON FALSTAFF GLEN, LONELY GLEN. GLEN CULLEN

INXU GORGE, TSITSA GORGE

Berg- en Heuwelhange :

GRASSY SLOPE, SUNNY SLOPES

FERNSIDE, HILLSIDE, MOUNTAIN SIDE, RIVERSIDE, SNOWY SIDE

Hoogtes en Uitsigte :

ELANDS HEIGHTS, MNYOLO HEIGHTS.

MAPASSAS NEK, WAAINEK

FAIR VIEW, FIRST VIEW, HIGHVIEW, VIEW HILL

HIGHFIELD, HIGHLANDS.

HILLRISE, PLATEAU, LEHANAS PASS, PONDO GATES

Riviere en Spruite :

RIVERBANK, RIVERSIDE

COLDSTREAM, SILVER STREAM, WINDABOUT STREAM

NORTHBROOK (2)

OVERBEEK, RIEBEEK, RUISCHBEEK, SONSBEEK.

WICK (Skots vir 'n stroompie) : SANDWICK, TROSSWICK

Water :

CASCADE, CRANSMOOR, FRESHWATER, HOPEWELL, MOORLANDS, NIAGARA, ROCKWATER, THE FALLS, TREE FERN POOL, FONTANA.

Oop Ruimtes :

MEADOWS

FAIRFIELD, FRESHFIELD, HIGHFIELD, MANSFIELD, WHEATFIELD

COPELAND, CORNLANDS, CROWLANDS, HIGHLANDS, MOORLANDS, OXLAND, PENTLAND, SWITHLANDS, WOODLANDS, WHEATLANDS

UMNGA FLATS

/18.....

Rotse :

AYLESTONE, BLUNDERSTONE, HUMBERSTONE, STONEDALE, WEATHERSTONE

OXCLIFF, REDCLIFF, WOODCLIFFS

EAGLE ROCK, ELEPHANT ROCK, ROCKY PARK, ROCKY DELL, SHAMROCK

Plantegroei :

FERNSIDE, FERNGROVE, TREE FERN POOL

RUSHDEN, RUSHTON, RUSHVALLEY

BLACKWOOD, CHARNWOOD, GOODWOOD, INGLEWOOD, USHERWOOD, WOODCLIFFS, WOODLANDS

GROVE, STANFORDS GROVE

BUSHY RIDGE

ANTELOPE PARK, PRESTON PARK, ROCKY PARK.

FOREST RESERVES (3)

Natuurskoon :

FAIRAIRN, FAIRBRIDGE, FAIRFIELD, FAIRLIGHT, FAIR VALLEY, FAIRVIEW MAYFAIR

GREENDALE, GREEN HILLS

BONCOURT

Vele plekname uit die buiteland is oorgedra en aan plase in die Macleardistrik toegeken. Baie van die name kom in meer as een land voor of selfs op verskillende plekke in dieselfde land. In sulke gevalle word die aantal kere waarop die naam voorkom in hakies agter die naam aangedui. Hier volg 'n opsomming :-

Engeland :

AYLESTONE, BELGRAVE (2), BELMONT (3), BOSWORTH, BRADGATE, BUTERIX, CAERNARVON HILLS, CHANTRY, CHARNWOOD, CHATHAM, CHEPSTOWE, COLDSTREAM, CONINGSBY, COPELAND (2), DUNRAVEN (2), EDENDALE (2), FAIRLIGHT (4), FRESHFIELD, GLETWYN, GOODWOOD, GROVE (4), HALIFAX (3), HARTINGTON, HUMBERSTONE, KINGSFORD (2), LINTON, LORNE, MAIDEN HEAD, MANSFIELD, MELROSE, MELTON/MILTON, MIDDLE MARCH, NORTHAM, NORTHBROOK, RISLER, SANDHURST, SCRAPTOFT, SELO, SHAMROCK, SOMERTON, STRETTON (3), SUNBURY (3), TRURO (4), ULVERSCROFT, WAINWRIGHT, WAKEFIELD, WEATHERSTONE, WOODSTOCK (10)

Voorstede van Londen :

FELTHAM, HOUGHTON, MAYFAIR, RETREAT, WIMBLEDON.

Skotland :

ALYTH, BALMORAL, BELMONT (4), BEN DERAG, BEN ROY, BEN VOIRLICH, BLACKWOOD, BRACADALE, CAMADRA (2), CRAIGMORE, CHRICHTON (2), CROMARTY, GLEN AVICE, GLENCAIRN, GLENCOE, GLEN CULLEN (2), GLENELG, GLEN GARRY,

/19.....

GLEN LYNDEN, GLEN ORCHY, GLEN PESCHEL, GLEN ROWEN, HAWARDEN (2), INGLEWOOD, KENDAL(2), KENELM, KENMORE, KENNETH, KINCARDINE (5), LANARK, LANGWIES (2), MEREDITH, MID LOTHIAN, MOIDART, MONZIE (2), MORVERN (5), OBLEMONT (2), O'DAIRN, O'NEIL, PENTLAND (2), SANDA, SANDWICK (2), STRATHAVON, TROSSWICK, VIDY.

Ierland :

BALLYRAN, BELMONT, GLEN CULLEN, KILKENNY, KILLARNEY (3), KILMAINHAM, KILMENY, Lake FAHY, ROSENDALE, NORLAW.

Wallis : HAWARDEN, RETREAT.

Shetland Eilande: BELMONT, SANDWICK.

Alaska : MONTANA

Albanië : ALBINIA (4)

Argentinië : CERVANTES, FONTANA

Australië : CERVANTES, Mount ALBINIA, Mount LANCELOT, MUCHISON, SUNBURY.

België : BEVERIN, SONSBEEK, ZAIMANSLOT.

Brasilië : PRADA

Burma : ALON

Denemarke : MADUN, VIDY, VIPAN.

Duitsland : CARLSBAD, WALDECK

Frankryk : AUBIGNEY, CHARNY (2), DANVILLE,(2), EVIAN, LOUDEN (3) MALAKOFF, PALLISER (2), ROSANDE.

Indië : MAROLTA, SURAT.

Kanada : BOWDEN (3), CARLYLE, CRICHTON, EDENDALE, HALIFAX, PEMBINA.

Italië : ALBINIA (3), AGASSIZ, CASTENEDA, FONTANA, MONTANA, MADONEL, RENTANO, RIENZI, ROMANEL, PEMBINA, TORTONI (2), VIA MALA.

Malta : VALLETTA (hoofstad).

Nederland : ELBURG

Peru : MATUANA.

Portugal : MADEIRA (Eiland Provinsie).

Nu Seeland : MURCHISON, PALLISER

Sipres : POMONA

Sisilië : CASTENEDA, FONTANA.

Spanje : CERVANTES, ESPERANZA (11), MAROLTA. MATUANA, MONTANA PRADA (2), REDORTA, RENTANO (2), RONDADURA, SELO (2).

/20.....

Switserland :

ANSTY, BONCOURT, BRIONE, CAMADRA, DELEMONT, DU FOUR, FAHY, FONTANA (5), LANGWIES (2), LUDANO, MALOJA, MONTANA (9), NEKINA, OBLEMONT, PONTRESINA, REMIA, ROSEG, SERENGIA, VERSAM, VIA MALA Gorge, VIDY, ZERNEZ.

Turkye : ANGORA.

V. S. A. : CARLSBAD, CARLYLE (3), DANVILLE, (2), EDENDALE (8), FONTANA, HENDERSON, HOPEWELL (9), HOUGHTON (4), MALAKOFF (Texas), Mount Enterprise (Texas), MONTANA (9), NIAGARA, PELHAM (3), PEMBINA (5), SUNBURY (2).

Ysland : SANDA, PRADA, VIDY.

Dit is ook baie interessant om die werklike betekenis van sommige van die name na te gaan. Hier volg voorbeelde :-

Latyn : (Soos verbuig in toepaslike vorm).

CASTANEDA - 'n Soort boom wat neute dra.
EXCELSIOR - Altyd beter.
FONTANA - Fonteinagtig - waterryk.
LUDANO/LODANO - 'n Plek waar spele/sport aangebied word.
MATUANA - Ryp geword (vrug).
MONS - 'n Berg
MONTANA - Bergagtig
MADONEL - 'n Nat plek.
PEMBINA - 'n Waterryke plek met baie bewerkbare grond.
POMONA - Die godin van vrugte
PONTRESINA - 'n Brug van droeë blare of opdrifsels.
REDORTA - Om terug te trek.
ROMANEL - 'n Woonplek vir Romeine.
SANDA - Armoede
SERENGIA - Mooi weer.
VERSAM - Om om te draai. 'n Leër wat terugtrek.
VIA MALA - 'n Slegte pad.

Kelte en Sakse :

Hierdie twee ou volke het in die tydperk net voor Christus en net daarna in sentraal Europa ontstaan en gewoon. Mettertyd strooptogte op die ander volkere in Europa uitgevoer en selfs deurgedring na die Britse Eilande. Hul invloed en hul taal het blywende bewyse in Europa gelaat. Dit verklaar tot 'n groot mate waarom dieselfde plekname in verskillende lande voorkom. Die ooreenkoms tussen plekname in Skotland en Switserland is veral opvallend.

Galliërs en Teutone :

Nog twee ou volke wa t voor Christus in Europa gewoon het en invloed op die Europese tale uitgeoefen het. Die Galliërs het in Noord Italië, Switserland en Frankryk gewoon en die Teutone in 'n deel van Duitsland, Denemarke en aanliggende eilande.

/21.....

Hier volg nou 'n woordelys wat gebruik kan word om die betekenis van ou plekname wat op die plase oorgedra is se betekenis te bepaal :-

A	Ysland/Teutoons	Waterstroompie
ADRA	Kelties	'n Baai
ARG	"	'n Boog
ARNEY	Iers	Skoen
ARTY	Teutoons	'n Baai. Ingang.
BAL	Iers	Woonplek - Plaas of Huis
BALLY	"	'n Klein Dorpie
BEL	Kelties	Mooi
BEN	Kelties/Iers	Berg
BON	Gallies	Goed
BONNY/BONNIE	Kelties	Mooi. Oulik.
BRACA	Kelties	'n Meer
BRAE	"	Hang of Steilte
CAIRN	Gallies	Klipstapel
CAM	Kelties	Krom
CAR	Wallies	Versteekte woning
CHEP	Anglo Saksies	Mark
CROM	Kelties	Gebuig of Boogvorm
CULLEN	"	Huls (Holly).
DE	"	Van
DINE	Teutoons	Bosbegroeide Vallei
DITH	Iers	Twee
GLEN	Kelties	Nou kloof of Vallei met 'n stroompie.
GRAVE	"	Grond
HAM	Anglo Saksies	Dorp
INGLE	Skots	Engels
KEN	Iers	Heuwel of Bult
KILL	"	Kerk
KIN	Kelties	Heuwel of Bult
LANG	"	Lank of Vêr
LOCH	Skots	Meer of Beskutte see-arm.
MAR	Kelties	Bederwe of Ontsier
MERE	Anglo Saksies	Meer of Moeras
MORAL	Iers	Sedelike gedrag
MONT	Gallies	Berg
MORE	Anglo Saksies	Groot vlei
NESS	Kelties	Voorgebergte
NETH	Skots	Laag of Onder
OBLE	Kelties	Net aan die een kant.
ORCHY	"	Donker of diep rivier.
RAG	"	Kaap of Landpunt. Heuwelrug.
RAN	Iers	Plaas
Rowen	Kelties	Bessie of Braam.
STOWE	Anglo Saksies	Plek of Dorp.
STRATH	Kelties	Wye Vallei
TROSS	Kelties	Heen-en-Weer of Kronkelend.
VERN	"	Lente of Jeug
VILLE	Gallies	Woonplek
WICK	Skots	Stroompie
WIES	Kelties	Klein dorpie
ZIE	"	Koringland.

/22.....

'n Volledige ontleding van 'n aantal plaasname ingevolge hul plek van oorsprong sal dan as volg wees :-

ALYTH - : Kelties : 'n Rotsagtige vlakte.

BALLYRAN : Bally (Iers) - 'n Klein dorpie
ran (Iers) - 'n Plaas

m.a.w. 'n Klein dorpie op 'n plaas.

BEN DEARG : Ben (Kelties) (Iers) - 'n Berg
de (Kelties) - van
arg (Kelties) - boog

m.a.w. Berg van die Boog.

BEN DERAG : Ben (Kelties) (Iers) - 'n Berg
de (Kelties) - van
rag (Kelties) - 'n Kaap of landpunt. Heuwelrug.

m.a.w. Berg van die Landpunt of Heuwelrug.

BEN VOIRLICH : Ben (Kelties en Iers) - 'n Berg.
voir (Frans) - vêr
lich (Frans) - sien

m.a.w. 'n Berg waarvandaan jy ver kan sien. Die ou Keltiese taal speel hier wel 'n rol want die naam kom in Skotland voor.

CHEPSTOWE : Chep (Anglo Saksies) - 'n Mark
stowe " " - 'n Plek of Dorp.

m.a.w.'n Dorp met 'n mark.

CROMARTY : Crom (Kelties) - Gebuig
arty (Teutoons) - 'n Baai.

m.a.w. 'n Baai wat in 'n boog vorm lê.

DANVILLE : Dan (Frans) - 'n Persoonsnaam
ville (Frans) - 'n Woning.

m.a.w. Dan se woning.

Jean D'Anville was 'n beroemde fotograaf gedurende die jare 1697-1782. 'n Dorp in Frankryk en later ook in die V.S.A. is na hom vernoem.

GLEN ORCHY : Glen (Kelties) - 'n Vallei
orchy " - 'n Diep rivier.

m.a.w. 'n Vallei met 'n diep rivier.

KINCARDINE : : Kin (Kelties) - 'n Bult.
car (Wallies) - 'n Versteekte woning.
dine (Teutoons) - 'n Bosbegroeide vallei.

m.a.w. 'n Woning in 'n bosbegroeide vallei met 'n heuwel in die agtergrond.

KENMORE : Ken (Iers) - 'n Bult
more (Anglo Saksies) - 'n Groot vlei.

m.a.w. 'n Groot vlei met 'n bult in die agtergrond.

/23.....

KILLARNEY : Kill (Iers) - 'n Kerk
arney " - 'n Skoen.

m.a.w. Die kerk van die skoen. Vraag. Het die kerk gelyk soos 'n skoen ? Was dit so klein soos 'n skoen ? Of is dit een van daardie kerke waar die skoene uitgetrek word as die lidmate ingaan ?

LANGWIES : Lang (Kelties) - Lank of vêr.
wies (") - 'n Klein dorpie.

m.a.w. 'n Ver afgeleë dorpie.

MONZIE : Mons - 'n Berg
zie - (Kelties) - 'n Koringland.

m.a.w. 'n Koringland by 'n berg.

BELMONT : Bel (Kelties) - Mooi
mont (Frans) - 'n Berg

m.a.w. 'n Mooi berg.

OBLEMONT : Oble (Kelties) - Net aan die een kant.
mont (Frans) - 'n Berg.

m.a.w. Net aan die een kant berg, d.w.s. 'n Hoogland of plato wat uitkyk oor 'n laagliggende gebied.

MEREDITH : Mere (Anglo Saksies) - 'n Meer of Moeras.
dith (Iers) - Twee. M.a.w. Twee mere of moerasse.

BELGRAVE : Bel (K.) - Mooi. Grave (Kelties) - Grond. Mooi Grond.
CAMADRA : Cama(K.) - Krom. Dra (Kelties) - Boom. 'n Krom Boom.

Betekenisse van ander vreemde name :

NIAGARA : Die Niagara-waterval omvat drie watervalle waarvan die grootste, die Horseshoe Falls op Kanadese grondgebied is - 762 meter breed en 48 meter diep. Die Bridal Falls en die American Falls val in die V.S.A. Niagara is die rivier wat die Erie en Ontariomere met mekaar verbind. Onderkant die valle is daar stroomversnellings waar die rivier deur die Niagara Gorge met rotswande van 200 tot 500voet hoog vloei. Die Tsitsarivier toon op hierdie spesifieke punt 'n groot ooreenkoms met die laaste beskrywing hierbo. Niagara in die taal van die Iroquois Indiane beteken - die gedreun van waters.

MOIDART : (Kelties) - 'n Kaal bergreeks. In hierdie geval geleë in Wes Inverness, Skotland.

LANARK : (Kelties) - 'n Oop kol tussen bosse.

WEATHERSTONE : 'n Verweerde rots.

SANDHURST : 'n Bult met sanderige grond.

"Ham" (Anglo Saksies) beteken 'n dorp. Die woord kom voor in die volgende plaasname :)

CHATHAM, FELTHAM ('n voorstad van Londen met 'n fabriek waar vilt verwerk word), MARNHAM, NORTHAM, PELHAM.

NORTHAM : Noordelike kamp.

/24.....

"Ton" beteken ook 'n dorp. Die word kom in die volgende plaasname voor :-

CHRICHTON, HOUGHTON, LINTON, PALMERSTON, RUSHTON, SOMERTON, STRETTON.

BEAU REVEIL : (Frans) beteken Beau - Mooi, pragtig Reveil - Wakker skrik, ontwaking.

PLATEAU : (Frans) - Plato.

AURORA PEAK : Aurora - Dagbreek.

VIDY - Onbewoon. VIPAN - 'n Droë pan. Yslandse verbintenisse.

MORVERN : (Kelties) Opening deur rotse na die see. (Sea Gap).

Sedert die oorspronklike opmeting van die plase in 1884/88 is sommige se name verander. In baie gevalle is daar van die plase onderverdeel en nuwe name toegeken. Baie van hierdie naamsveranderinge is slegs deur die eienaars aan die plase toegeken. Dit is nooit wettig by die Akteskantoor geregistreer nie.

Sommige plase of gedeeltes van plase is gekonsolideer met ander. Hierdie konsolidasies is dan as nuwe plase met nuwe name wettiglik by die Akteskantoor geregistreer.

Konsolidasies :

ALBINIA/CHANTREY/GLENELG/MORVERN/PONTRESINA en WAKEFIELD is saamgevoeg om WILDEBEEST te vorm wat op sy beurt in 17 gedeeltes onderverdeel is.

AGASSIZ en 'n gedeelte van GLEN ROWEN is saamgevoeg.

FIRST VIEW en MANY VALES word MANY VALES CONSOLIDATED en herverdeel in sewe gedeeltes.

Gedeeltes van HOPEDALE en ROSANDE word SCHENK'S PRIDE. Vernoem na E. Schenk, eerste eienaar van die plaas.

MAROLTA en 'n gedeelte van SANDWICK word GARYVALE. Vernoem na mnr. G. Kaschula, eerste eienaar van die plaas en tans nog woonagtig te Ugie.

MOUNT BLYTH en 'n gedeelte van ESPERANZA word DIE PLAAS.

Gedeeltes vanOXLAND en WOODCLIFFS word OXCLIFF.

Oorblywende gedeelte van WOODCLIFFS word gekonsolideer met WOODLANDS.

PLAAS NR. 109 en 110 word saamgevoeg en word OAKLIEGH.

ROCKY PARK en NCINGANES KOP word saamgevoeg en herverdeel in LIBERTON en 'n nuwe ROCKYPARK.

Gedeeltes van RISLER en BISSETT word saamgevoeg om TENTKOP NR. 2 te vorm.

/25.....

Naamsveranderinge :

ENTWANAZANA word ROETSVALE. Vernoem na mnr. J. P. Roets (Bynaam Doppies) wat op daardie stadium die eienaar was.

GREEN HILLS word MOOIVLEI.

KENELM word GLEN CULLEN.

LOT A word ZAAIMANS LOT.

LOT B word LILYVALE.

O'NEIL word MADEIRA. Hierdie plasie....in ou terme, slegs 80 morge groot...lê in 'n draai van die Wildebeesrivier en het oorspronklik deel van die Ugie dorpsmeent gevorm. Die grond het aan 'n Griekwa, Adam Paul behoort. Hy het die plaas KLEINPLASIE genoem en sy kinders het dit later ERF FARM genoem. Gedurende 1930 hoor mnr. A. J. Roodt Snr. dat die plaas te koop is. Hy kontak die eksekuteur van die boedel te Umtata en koop die grond vir £400 (R800). Toe die oordragsdokumente opgetrek moes word, was dit die eerste taak van mnr. Ray Wade wat hom pas as jong prokureur op Maclear gevestig het. Hy vind toe uit dat daar twintig erfgename was. Sommige van hulle woonagtig in Australië, Nu Seeland en Engeland.Dit gee 'n lang en uitgerekte korrespondensie veldtog af. In die proses word daar ook vasgestel dat die landmeters in 1886 die naam O'NEIL aan die plaas toegeken het. Mnr. Roodt het nie van die naam gehou nie. Op 'n goeie dag kom Sers. Vosloo van die S. A. Polisie, Ugie met 'n motorfiets en syspan op die plaas aan. Hy sê toe die plasie lê so mooi in die draai van die rivier dat dit feitlik soos 'n eiland lyk en hy beveel die naam MADEIRA aan. Dit het byval by mnr. Roodt gevind en sedertdien was die plaas as sulks bekend. Die naam is egter nooit wettig geregistreer nie. O'NEIL en KINCARDINE is twee aangrensende plase langs die Wildebeesrivier. Die landmeter het die twee name uit Skotland oorgedra waar dit die name van twee aangrensende dorpies langs die Eskrivier is.

PLAAS NR. 1 (Mooirivierhoek) word FOREST RESERVE NR. 2
" 7 " " BLUEGUMS
" 10 " " PRESTON PARK.

USHERWOOD word DELVILLE BOS na aanleiding van 'n veldslag tydens die eerste wêreld-oorlog 1914/18 in Frankryk waaraan Suid-Afrikaanse soldate deelgeneem het.

Onderverdelings :

In hierdie afdeling word die oorspronklike plaas se naam in hoofletters aangedui en die onderverdelings net daarna in gewone letters met 'n naamsverduideliking waar nodig.

AUBIGNEY : Excelsior.
AYLESTONE : Philips Rust.
ANTELOPE PARK : Bucklands en 'n dorpsgebied bekend as Potasville.
BALMORAL : Mooiplaas.
BASHAN : Mons
BELGRAVE : Kerkplaas, Lower Pitsing en Rust
BELMONT : Belmont North, Brandwag, Driefontein, Lonely Cottage, Midbel, Mooilaagte, Riverside, Silver Bel, Westbel en Wilgers (Willows).

/26.....

BEN DAMB : Rusoord
BEN DERAG : Bloekombos, Blue Mountains.
BISSETT : Die Klip
BONCOURT : Tevrede
BOSWORTH : Nooitgedacht
BRADGATE : Sonop
BRAND : Braemar, Mondamin
CARLSBAD : Kromhoek
CERVANTES : Môreson
CHARNWOOD : Luzipoort en Oliviersrust.
CHILLINGLY : Aangelegen en Môreson.
CHRICHTON : Lower Chrichton en Upper Chrichton.
COLDSTREAM : New Lynndale
COLON : Broederstroom
CORBAN : Perseverance
CORNLANDS : Strathmore
CROWLANDS : Bonnie Vales en Dalry. Laasgenoemde so genoem deur mnr. W. A. (Bill) Fisher wie oorspronklik uit Skotland van 'n plek met 'n soortgelyke naam gekom het.
DA GAMA : Springveld/Springfield. Beteken lenteweiding.
DANVILLE : Imkwana - Xhosa vir 'n klein kombersie waarmee 'n kind toegemaak word. Dis 'n klein driehoekige plasie wat deur 'n teerpad van die res van die plaas afgesny is. Daar is slegs 'n skool vir swart kinders daarop geleë.
DINGLY DELL : Goedgedacht.
EASTWARD HO : Katie's Rest
EBDEN : Ebden Polisie Reserwe en Halcyan Drift winkelperseel.
ELANDS HEIGHTS : Besigheidsgedeelte en Polisie Reserwe.
FAIRBRIDGE : Killarney
FAIRLIGHT : Esperanto
FELTHAM : Homewood en Moedhou.
FRANK SKEAD : Spes Bona
GLENCOE : Rondehoek
GLEN ORCHY : Márino na aanleiding van San Marino in die V.S.A. 'n beroemde vakansie-oord en dobbelplek.
GREENDALE : Walkerburn
HERBERT : Marnham
HIGHLANDS : Zamenkomst
HOLMES : Vrederus
HOPE : Surprise
HOPEDALE : Hardale
HOUGHTON : Pelsersrus.
HULLEY HILL : Bell Rock
KILMENY : Diepfontein
KINCARDINE : Alta en Klipkraal.
LANGWIES : Avondbloem en Mountain View
LUSIE : Kromdraai
MADUN : Mooihoek
MAIDEN HEAD : Merino - 'n Skaapras.
MALAKOFF : Soeterus
MALOJA : Forelrivier en Sylvanglade. Laasgenoemde 'n bosbegroeide kloof.
MANY VALES : Arbeidsgenot, Rietfontein later Werda, Sterkfontein en Valeview. Die onderverdelings is so vernoem onderskeidelik deur mnr. F. Nel, mnr. T. Naudè, mnr. J. Venter, mnr. H. Matthee en mnr. C. Bentley.

/27.....

MACLEAR DORPSMEENT : Bonnievale, Geluk, Rustig, Vrede en Waterbron.
MONTANA : Prentjiesberg en Tierkop
MONTGOMERY : Greenlands. Spesiaal uitgemeet vir 'n kaasfabriek.
MOUNT CHALLENGER : Welverdiend
MOUNT ELTON : De Eike en Draaikrans.
MOORLANDS : Cransmoor
MURCHISON : Maglona
MINNEHAHA : Strydfontein.
NORTHBROOK : POT LUCK
OBLEMONT : Delemont en Maartensrust. Laasgenoemde vernoem na mnr. Hendrik Maartens, eerste eienaar.
ORIBIDALE : Bool. Vernoem na mnr. J. J. Venter - bynaam 'Bool' wat op 'n stadium die eienaar van die plaas was. Hartsdale. Vernoem na mnr. H. Hart, eerste eienaar.
ORPEN : Alon en The Rosary.
OXLAND : Yonder en Woodlands.
PALMERSTON : Dreyersrust. Vernoem na mnr. Jan Dreyer, eerste eienaar.
PLATEAU : Avonduur en Roslyn Park.
PONTRESINA : East Lynne. Die naam van die voorstad in Pretoria waar mnr. en mev. Ben Kruger na hul huwelik gewoon het en later na die Tweede wêreld-oorlog hulle op hierdie plaas gevestig het.
POULTNEY : DE HOOP en HELPMEKAAR.
RANSCOMBE : Merridor.
ROSEG : Heuweltop
ROSENDAL : Kenrest en Moffieskloof.
ROCKY DELL : Bloutjieshoek. Vernoem na 'n koei wat weggeraak het en twee weke later in die kloof met 'n kalf gevind is. Goldrush. Herinner aan die jaar 1890 toe daar goud ontdek is en talle fortuinsoekers daarheen gehaas het.
RETREAT : Sportsvlei.
RISLER : Lavenham en Vrederus.
RUSHDEN : Presentshoek
RUSHTON : Uitsig
RUTHERFORD : Bonnie Brae
SANDA : Vryheid
SANDHURST : Aandrus
SAUSSURE : At Last. Mnr. "Chook" Hart het dikwels by die plaas verbygery en aldeur begeer om dit te besit. Toe die geleentheid na jare kom en hy dit kon koop het hy sy gedeelte se naam aldus gegee. Môreson.
SCRAPTOFT : Maseru. Hoofstad van Lesotho. Beteken "Die Plek van die Rooi Sandsteenrotse".
SHEEPRUN : Strathalan.
SUNBURY : Reivilo. As die naam omgedraai word, lees dit Olivier. So genoem na mnr. Piet Olivier, die eerste eienaar.
TEMPLER HORNE : DeWetshoek, Eduan, Smaldeel en 'n besigheidsperseel. Hierdie plaas was geruime tyd in besit van die Naudè-familie (S.H. - Fanie). Naude omgedraai gee Eduan. De Wetshoek is vernoem na 'n Chris de Wet.
THE FALLS : Louden
THOMSON : Glen.

/28.....

ULVERSCROFT : Honingkloof
VERSAM : Vergesig
WAKEFIELD : Bergzicht
WHEATFIELD : Johannasrust en Wheatlands.
WIMBLEDON : Sonskyn
WINTERMATTEN : Oakhurst
WIZARDVALE : Hillrise

Uitgelaat by voorafgaande alfabetiese lys :

GLETWYN : Gletwyn Noord en Gletwyn Suid.
GLEN THOMSON : Hopefield
MATUANA : Misty Mount
MNYOLO HEIGHTS : Goede Hoop/Good Hope en Highview
NEKINA : Bouwersdale, Leliefontein en Van Dyksrust.

Ter afsluiting dien daar gemeld te word dat hierdie samestelling oor die herkoms van die plaasname in die Macleardistrik nie honderd persent volledig is nie. Daar is enkele name waarvan die herkoms nie bepaal kon word nie en 'n aantal waarmee die skrywer self nie gelukkig oor voel nie. Navorsing in die verband word egter voortgesit.

Daar is seker soos in die geval van Colon, Corban, Crowlands, Glen Cullen en Madeira nog baie vergete verhale aan ander name verbonde. Enige persoon wat vertroud is met so 'n verhaal, moet asseblief met die skrywer in verbinding tree en die inligting aan hom oordra sodat dit vir die nageslagte bewaar kan bly.

Die skrywer vra verskoning dat die inligtingstuk so lywig is, soms omslagtig, soms herhalend en soms vervelig. Hy is bewus daarvan dat daar bondiger metodes is om soiets aan te bied. Die probleem is egter dat daar dan veel van die inligting en die verband verlore sou gaan.